

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Střední Čechy

Inspekční zpráva

Základní škola Straky, okres Nymburk

289 25 Straky 98

Identifikátor školy: 600 050 882

Zřizovatel: Obec Straky

Školský úřad Nymburk, Komenského 1254, 288 00 Nymburk

Termín konání orientační inspekce: 12. a 13. říjen 1999

Čj.	036 317/99-2453
Signatura	oc6bt104

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk, matematika, výtvarná výchova, tělesná výchova

Ve škole se vyučuje dle vzdělávacího programu Základní škola schváleného MŠMT ČR pod č. j. 16 847/96-2. Časová dotace hodin ve sledovaných předmětech odpovídala učebnímu plánu uvedeného vzdělávacího programu. Obsah učiva mají učitelky rozpracován do časových a tematických plánů v souladu s učebními osnovami a standardem vzdělávání. Cíle výuky a její průběh byly přiměřené věku a schopnostem žáků. Pro čtyři žáky se specifickými vývojovými poruchami učení (dále jen SVPU) škola zajišťuje pravidelné, odborně vedené ambulantní nácviky a během vyučování s nimi učitelka pracuje ve smyslu metodického pokynu MŠMT ČR č. j. 23 472/92-21 k zajištění péče o děti se SVPU.

Plánování a příprava výuky jsou vynikající.

Ze tří pedagogických pracovníků mají dvě předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilost pro vyučování na I. stupni základní školy, zbývající je absolventkou střední pedagogické školy - oboru učitelství pro mateřské školy. Pracuje jako vychovatelka školní družiny a vyučuje výtvarnou a tělesnou výchovu, přírodovědu a pracovní činnosti ve čtvrtém a pátém ročníku.

Vybavení a uspořádání učeben odpovídají základním hygienickým normám. Poslední kontrola okresní hygienickou stanicí ze dne 15. června 1999 zjistila nedostatky v bývalé třídě, která byla upravena pro výuku tělesné výchovy a v zázemí školy (sociální zařízení, šatny, jídelna). Na školním hřišti doporučuji opravit doskočiště pro skok daleký (vyměnit písek, vybudovat rovný rozběh, instalovat odrazové břevno). Za zcela nevhodné považuji aby děti při měření výkonů (krátké a střední tratě) běhaly na silnici. V „tělocvičně“ chybí náradí na přeskok.

Škola má dostatek starších typů učebních pomůcek a didaktické techniky. Částečná inovace výukových obrazů a přehledů byla provedena z prostředků zřizovatele, protože v rozpočtu přiděleném ze školského úřadu je tato položka značně omezena. Ředitelka školy je přesvědčena o tom, že počítač vybavený výukovými programy by byl jak výrazným motivačním prvkem pro žáky tak i vítaným pomocníkem pro učitelky.

Ve škole jsou dodržovány zásady psychohygieny, pitný režim je zajištěn. Během inspekce nebyla využívána školní zahrada a hřiště k relaxaci dětí o velké přestávce. Rozvrh hodin je sestaven dle zásad uvedených ve vyhlášce MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů.

Personální podmínky výuky jsou velmi dobré. Materiálně-technické podmínky výuky jsou, s výjimkou tělesné výchovy, rovněž velmi dobré. Materiálně-technické podmínky pro výuku tělesné výchovy v upravené třídě mají průměrnou úroveň, na školním hřišti jsou nepostačující.

Struktura hodin byla metodicky a logicky velmi dobře zpracovaná, odpovídala věku žáků a výukovým cílům. V jedné hodině matematiky byl obsah učiva, i když předkládaný různými formami, příliš jednotvárný, ve druhé hodině matematiky naopak příliš náročný a téměř nesplnitelný. Organizační pokyny byly jasné, přiměřené, srozumitelné. Učitelky zohledňovaly individuální potřeby a schopnosti žáků, dodržovaly didaktické zásady. V hodinách byl většinou dostatek času k procvičování a aplikaci učiva, vyučovací doba efektivně využívána. Zvolené formy vyučování podporovaly rozvoj logického myšlení, tvořivosti, samostatnosti a pozornosti žáků.

Z hlediska organizace, forem a metod výuky hodnotím obě hodiny českého jazyka jako vynikající, hodiny matematiky, výtvarné a tělesné výchovy jako velmi dobré.

Při řešení zadané práce poskytovaly učitelky žákům trpělivě individuální pomoc. Úvodní motivace na začátku hodin měla obvyklou formu seznámení s cílem vyučování. K navození příjemné pracovní atmosféry zařazovaly učitelky i písničku, báseň nebo rozhovor se žáky. Hlavními způsoby průběžné motivace k práci potom bylo využívání systému pochval, povzbuzování, podporování zdravého sebevědomí žáků, zařazování herních a soutěživých prvků. Specifickým motivačním prvkem této školy je možnost volby spolužáka při společné práci. Žáci se mohou rozhodnout i pro řešení různě obtížných úkolů. Jsou vedeni k hodnocení a kontrole jak práce vlastní, tak i ostatních.

Hodnocení pomocí klasifikace nebylo v hodinách použito. Četnost známek zapsaných v žákovských knížkách odpovídá době, po kterou zatím žáci chodí do školy. Většinou se jednalo o velmi dobré výsledky. Ředitelka školy zvažuje možnost slovního hodnocení žáků pátého ročníku, kteří mají SVPU.

Účinnost motivace a způsobů hodnocení žáků ve vyučovacím procesu byla ve všech šesti hodinách hodnocena jako vynikající.

Komunikace mezi žáky a pedagogy je založena na vzájemné důvěře, bezprostřednosti. Žáci se nebojí přiznat, že něco neumějí, protože učitelky chápou chyby žáků jako zcela přirozený jev v procesu učení a důsledně je opravují. Učitelky také mají zájem o problémy žáků mimo vyučování a vlastním příkladem je vychovávají k dodržování základních společenských pravidel. Velký počet kulturně-poznávacích akcí v době mimo vyučování přispívá k rozvoji všeobecné kulturnosti žáků a vhodným způsobem doplňuje vědomosti získané ve škole. Nežádoucí projevy v chování žáků jsou řešeny trpělivým napomínáním a domluvou. V této souvislosti oceňují zejména práci se žáky prvního ročníku, kteří již mají velmi dobré návyky chování školáka. Většina žáků měla pozitivní vztah k výuce. Verbální i neverbální komunikace učitelek byla velmi dobrá.

Doporučuji věnovat ještě větší časový prostor rozvíjení základních komunikativních dovedností žáků během přímé práce s jednotlivými ročníky (odpovědi celou větou; u starších dětí diskuse nad vlastním názorem; důsledné zdůvodňování daných jevů při kontrole práce; atd.).

Úroveň spolupráce a komunikace mezi žáky navzájem a mezi žáky a pedagogy byla ve všech hodinách velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání v českém jazyce a matematice

Na základě sledování hodin českého jazyka a matematiky v průběhu této a všech předcházejících inspekcí dále na základě porovnání klasifikace žáků v českém jazyce a v matematice v pátém ročníku místní školy a v navazujícím šestém ročníku základních škol v Nymburce a v Milovicích lze konstatovat, že kvalita vzdělávání v těchto dvou předmětech má v místní škole dlouhodobě velmi dobrou úroveň. Potvrzuje to i zjištění, že dva žáci školy absolvovali jednak s velmi dobrými výsledky náročné přijímací zkoušky do primy státního gymnázia a jednak úspěšně pokračují v dalším studiu.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Závěry výše uvedených odstavců potvrzují splnění všech hlavních záměrů koncepce činnosti školy, kterou ředitelka školy vypracovala v roce 1990 (a úspěšně obhájila při rekonkurzu v roce 1996) před znovuootevřením málotřídni školy ve Strakách (po deseti letech). V rámcovém plánu mimoškolní činnosti se každým školním rokem opakuje téměř 30 kulturních a sportovních akcí. Po projednání v pedagogické radě je plán průběžně doplňován a upřesňován podle aktuálních nabídek a situace ve škole a v obci. Rodiče mají plán k dispozici na nástěnce. Realizování plánu je dokladováno ve výročních zprávách o činnosti školy, fotodokumentací a videozáznamy z jednotlivých akcí.

Zřizovatel plánuje a provádí pravidelnou údržbu i větší opravy celého objektu. Z finančních důvodů se zatím nepodařilo uskutečnit úpravu školního hřiště.

Vzhledem k tomu, že ředitelka školy zvažuje možnost odchodu do důchodu je nutné, aby zřizovatel školy ve spolupráci se školským úřadem výhledově řešil problém se zajištěním druhého vyučujícího.

Plánování a jeho praktické naplňování mají velmi dobrou úroveň.

Organizování

Kompetence pedagogických a provozních zaměstnanců jsou stanoveny v pracovních smlouvách a v pracovním řádu MŠMT ČR pro zaměstnance škol a školských zařízení. Ředitelka školy, na základě místních podmínek, v zápisu z jednání pedagogické rady, blíže určila jednotlivým pracovníkům některé úkoly formulované obecně v uvedených dokumentech. Doporučuji ještě doplnit jmenování učitelky pověřené zastupováním ředitelky v době její nepřítomnosti.

Všechny potřebné informace jsou uvnitř školy předávány ústní formou v průběhu dne nebo jsou přístupné v ředitelně (sdělení školského úřadu, odborný pedagogický tisk, atd.). Rodiče jsou informováni o prospěchu a chování svých dětí a o mimoškolních akcích, kromě zápisů v žákovských knížkách, i na pravidelných třídních schůzkách. Mohou se také zúčastnit vyučování při t. zv. Dnu otevřených dveří a využívat pravidelné týdenní konzultace s učitelkami. O tyto netradiční formy spolupráce se školou však mají rodiče minimální zájem. Naproti tomu spolupráce se zřizovatelem, řediteli spádových základních škol, školským úřadem, mateřskou školou a dalšími subjekty je velmi dobrá.

Výroční zprávy o činnosti školy a výroční zprávy o hospodaření školy poskytují dostatek základních informací o škole. Doporučuji zařadit do jejich obsahu i krátké sebehodnocení školy. V této souvislosti oceňuji snahu zřizovatele informovat širokou veřejnost obce o dění ve škole prostřednictvím místních novin.

Ředitelka školy vydává ve smyslu § 3 odstavce 2 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, pouze rozhodnutí o odkladu povinné školní docházky. Nezbytné podklady i vlastní rozhodnutí splňují všechny předepsané požadavky. V dalších dokladech (katalogových listech, zápisech z pedagogických rad, žákovských knížkách) byly zjištěny drobné administrativní chyby, které byly odstraněny během inspekce.

Organizování výchovně-vzdělávací práce školy má rovněž velmi dobrou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Ve škole je téměř rodinná atmosféra. Ředitelce se podařilo vytvořit stabilizovaný kolektiv pracovníků, které odvádějí dobrou práci a vždy bez nároků na cokoli zabezpečí, co je třeba i nad rámec povinností stanovených v pracovních smlouvách. Všechna rozhodnutí týkající se organizování výchovně-vzdělávací práce provádí ředitelka po vzájemné dohodě s kolegy, společně řeší případné problémy, navzájem si radí. Výsledky jejich práce nad stanovený úvazek může ředitelka školy ohodnotit především slovní pochvalou a povzbuzením. Kritéria přidělování nenárokových složek platu má sice vypracována, ale současná finanční situace jí nedává příliš možností, aby je v praxi ve větší míře realizovala.

System vedení a motivování pracovníků je za dané finanční situace velmi dobrý.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní činnost ředitelky spočívá v hospitacích, namátkových kontrolách v hodinách, sledování přípravy na vyučování, kontrolách sešitů žáků a dokumentace třídní učitelky, porovnávání výsledků prověrek, vzájemných neformálních konzultacích. Jak již bylo uvedeno výše, důležitou zpětnou vazbu poskytují ředitelce školy i bývalí žáci, kteří se chodí chlubit svými výsledky v plně organizovaných školách.

Kontrolu práce provozní zaměstnankyně provádí ředitelka rovněž každý den při běžném pracovním styku. Ve škole byl pořádek a vzorně uklizeno.

Kontrolu hospodaření školy se státními prostředky provádí ekonomický odbor školského úřadu. Vedoucí tohoto odboru sdělila, že ředitelka školy nedělá chyby v čerpání rozpočtu a poskytnuté prostředky využívá efektivně.

Kontrolní systém má rovněž velmi dobrou úroveň.

Hodnocení kvality řízení

Ze závěrů výše uvedených odstavců druhé části inspekční zprávy vyplývá, že řízení školy má celkově velmi dobrou úroveň.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- Do školní družiny jsou zařazeni téměř všichni žáci školy. Paní vychovatelka má dlouhodobé zkušenosti s vyučováním v málotřídní škole a jako učitelka mateřské školy i velmi dobrý vztah především k předmětům výrazně výchovného zaměření. Ve školní družině tak děti zcela přirozeně navazují na školní práci. Ve spolupráci se školní jídelnou poskytuje školní družina rodičům kompletní celodenní servis v péči o děti. Dokumentace je vedena v souladu s vyhláškou MŠMT ČR č. 87/1992 Sb., o školních družinách a školních klubech.
- V každém školním roce škola pořádá přibližně 30 mimoškolních akcí kulturního a sportovního charakteru, které podstatným způsobem přispívají k růstu speciálních kompetencí a všeobecné kulturnosti žáků, začlenění školy do života obce a vhodným způsobem doplňují a rozšiřují učivo.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Výroční zprávy o činnosti školy a výroční zprávy o hospodaření školy v letech 1996/1997 až 1998/1999.
- Povinná dokumentace školy dle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- Sebehodnocení ředitelky školy před rekonkurzem v roce 1996.
- Dotazník vyplněný ředitelkou školy před touto inspekcí.
- Sdělení o výsledcích inspekční činnosti a záznamy z inspekcí provedených ve škole od školního roku 1991/1992.
- Katalogové listy žáků VI. a VII. tříd v základních školách v Nymburce Komenského ulici a v Milovicích a katalogové listy sekundy Státního gymnázia v Nymburce.
- Sešity žáků z českého jazyka a matematiky, výkresy, žakovské knížky.
- Vlastní hospitační záznamy.

ZÁVĚR

Pozitiva:

- Srovnatelné výsledky klasifikace většiny žáků v prvním pololetí šestého ročníku plně organizovaných základních škol.
- Pravidelná odborná péče o žáky se SVPU.
- Každoročně velký počet vlastních mimoškolních akcí, které výrazným pozitivním způsobem ovlivňují všeobecnou kulturnost žáků.
- Veřejně prospěšná práce dětí. Začlenění školy do života obce.
- Nabídka netradičních forem spolupráce školy a rodičů.
- Individuální příprava žáků pátého ročníku k přijímacím zkouškám na gymnáziu.

Negativa:

- Škola nemá více prostředků na pravidelné doplňování a modernizaci učebních pomůcek a výraznější odměňování pedagogických pracovníků.
- Drobné administrativní chyby v práci ředitelky školy.

Doporučení:

- Uvažovat o vypsání konkurzu na místo ředitelky školy v případě odchodu stávající ředitelky do důchodu.
- Výroční zprávu o činnosti školy částečně využít i k sebehodnocení školy.
- Podle finančních možností zřizovatele zahájit přestavbu školního hřiště, nebo alespoň sektoru pro skok daleký (stávající může být příčinou úrazu).

Základní škola ve Strakách vykazuje, při dlouhodobém srovnání od poslední inspekce v roce 1996, i nadále velmi dobré výsledky při vzdělávání a výchově svěřených žáků. Většina z nich úspěšně pokračuje ve školní práci v plně organizovaných školách a ve státním gymnáziu. Drobné administrativní nedostatky nemají vliv na celkově velmi dobrou řídicí práci ředitelky školy.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům využívány efektivně.

Razítko

Školní inspektor

Jaroslav Richter

J. Richter v. r.

V Nymburce dne 15. října 1999

Datum převzetí inspekční zprávy: 18. října 1999

Razítko

Hana Baránková v. r.

Podpis ředitelky

Předmětem inspekce bylo důležitější zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Nymburk	1. listopadu 1999	036 341/99-2453
Zřizovatel Obec Straky	1. listopadu 1999	036 342/99-2453

Rada školy není zřízena	-	-
-------------------------	---	---

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nepodány.